

Sygn. akt III AUa 926/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SO del. do SA Małgorzata Pasek
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013 r. w Lublinie

sprawy K. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 lutego 2012 roku w sprawie VIII U 956/12

w przedmiocie wypłaty emerytury

na skutek apelacji K. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 10 czerwca 2013 r. sygn. akt VIII U 3892/12

oddala apelację.

III AUa 926/13

UZASADNIENIE

W dniu 11 grudnia 2012 roku K. P. wniosła skargę o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt VIII U 956/12 zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 lutego 2012 roku. Wskazała, iż podstawą skargi jest wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku. Domagała się uchylecia bądź zmiany zaskarżonego orzeczenia i wypłaty zawieszony emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 30 października 2012 roku wraz odsetkami a nadto wznowienia wypłaty świadczenia bieżącego poczynając od dnia 25 listopada 2012 roku.

W odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jej oddalenie w części dotyczącej wypłaty świadczenia za okres od 1 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2013 roku sąd Okręgowy w Lublinie oddalił skargę.

K. P. uzyskała prawo do emerytury od dnia 1 października 2003 roku na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. Inspektoratu w B. z dnia 14 listopada 2003 roku. Wypłata świadczenia podlegała zawieszeniu, z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. W dacie przyznania skarżącej emerytury obowiązywał (uchylony dopiero z dniem 8 stycznia 2009 roku) przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowiący, iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Z dniem 8 stycznia 2009 roku przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został uchylony na podstawie przepisu art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2009 roku Nr 228, poz. 1507).

W dniu 23 marca 2009 roku K. P. złożyła wniosek o przeliczenie emerytury oraz podjęcie jej wypłaty.

Na podstawie decyzji z dnia 3 kwietnia 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał ponownego ustalenia wysokości świadczenia oraz podjął jego wypłatę od dnia 1 marca 2009 roku. Decyzją z dnia 11 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wstrzymał wypłatę emerytury skarżącej od dnia 1 października 2011 roku, z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia. Podstawą wydania tej decyzji był przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 roku, Nr 257, poz. 1726). W decyzji wskazano, że w celu podjęcia wypłaty świadczenia wnioskodawczyni winna przedłożyć w świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy. Odwołanie K. P. od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 lutego 2012 roku wydanym w sprawie VIII U 956/12. Wnioskodawczyni nie złożyła apelacji od wskazanego rozstrzygnięcia i wyrok uprawomocnił się w dniu 15 marca 2012 roku.

W dniu 26 listopada 2012 roku K. P. złożyła wniosek o wznowienie wypłaty zawieszzonego świadczenia wraz z ustawowymi odsetkami. Powyższy wniosek Zakład Ubezpieczeń Społecznych potraktował, jako skargę o wznowienie postępowania w przedmiocie wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 roku i decyzją z dnia 12 grudnia 2012 zwrócił ją skarżącej.

W dniu 11 grudnia 2012 roku K. P. wniosła skargę o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt VIII U 956/12 zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 lutego 2012 roku. Natomiast decyzją z dnia 31 stycznia 2013 roku organ rentowy wznowił wypłatę świadczenia od dnia 22 listopada 2013 roku.

Sąd wskazał, że skarga podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

W przedmiotowej sprawie podstawą wydania zaskarżonej w sprawie VIII U 956/12 decyzji organu rentowego z dnia 11 października 2011 roku w przedmiocie wstrzymania wypłaty emerytury był przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodany do ustawy przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 roku Nr 257, poz. 1726) i obowiązujący od dnia 1 stycznia 2011 roku.

Przepis ten stanowi, iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Zgodnie z treścią art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6 (o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, począwszy od dnia 1 października 2011 roku.

Przy zastosowaniu wskazanych przepisów organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia emerytalnego skarżącej.

W kwestii konstytucyjności wskazanych przepisów wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny. W wyroku z dnia 13 listopada 2012 roku (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1285) orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z tym wyrokiem, od dnia 22 listopada 2012 roku przepis art. 103a w zw. z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw utracił moc obowiązującą w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytur przed dniem 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy.

W złożonej skardze K. P. wnosząc o wznowienie wypłaty emerytury oraz wypłatę zaległości i odsetek powoływała się na wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego, zatem podstawą tej skargi był przepis art. 401¹ k.p.c.

Stwierdzić należy, iż z wyżej powoływanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku wynika, że ma on zastosowanie jedynie do ściśle określonej kategorii osób, co oznacza, iż niekonstytucyjność przepisów, których dotyczy, jest jedynie częściowa.

W sytuacji wnioskodawczynie wyrok Trybunału nie będzie miał zastosowania. K. P. istotnie uzyskała prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku, jednakże w okresie obowiązywania przepisu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis ten obowiązywał do dnia 7 stycznia 2009 roku i był tożsamy w treści z przepisem art. 103a wskazywanej ustawy, a wnioskodawczynie nabyła prawo do emerytury już od dnia 1 października 2003 roku.

Zgodnie zaś z powoływanym wyrokiem Trybunału „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku”, a więc już po uchyleniu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie przepisu art. 103a tej ustawy.

Z powyższego wynika zatem, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12 nie wpływa na treść objętego skargą wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 marca 2012 roku w sprawie VIII U 956/12.

Mając na uwadze powyższe i na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł, jak w sentencji.

Apelację od tego wyroku złożyła wnioskodawczynie zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw i art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 roku przez błędne przyjęcie, że skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie odnoszą się do niej.

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę orzeczenia poprzez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego z 10 czerwca 2013 roku i decyzji ZUS z 11 października 2011 roku w części w jakiej zawieszono prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 do 21 listopada i o nakazanie wypłaty należnej emerytury za ten okres .

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i aprobuje argumentację prawną przedstawioną w motywach zaskarżonego wyroku.

Postawione w apelacji zarzuty są chybione.

Wnioskodawczyni w skardze o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego z 22 lutego 2012 roku jako podstawę skargi wskazywała wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku.

Wyrokiem, na który powołuje się skarżąca, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku w zakresie , w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jak wynika z treści wyroku Trybunału niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została jedynie w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Taka treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku”, a więc po uchyleniu j art. 103 ust.2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Podkreślenia wymaga to, że w sprawie rozpatrywanej przez Trybunał Konstytucyjny problem dotyczył jedynie oceny, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej - przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego - na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji, która nie zawierała wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego.

Na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. prawo do emerytury tych osób ulega zawieszeniu, począwszy od 1 października 2011 r., jeżeli nie rozwiążą stosunku pracy do 30 września 2011 r. Takie działanie ustawodawcy, polegające na odstąpieniu od wcześniej przyjętej polityki, wobec osób, które nabyły prawo do emerytury pod rządami przepisów obowiązujących od 2009 r., zdaniem Trybunału Konstytucyjnego godzi w zasadę zaufania do państwa i prawa, a tym samym narusza bezpieczeństwo prawne obywateli. Trybunał stwierdził, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli

ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011 r.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczyło więc osób, które nabyły prawo do emerytury, kiedy obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej .

Według stanu prawnego obowiązującego w dacie nabycia przez wnioskodawczynię prawa do emerytury - przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) stanowił, że prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Wyrok Trybunału nie obejmuje zatem sytuacji prawnej ubezpieczonej, która nabyła prawo do emerytury od października 2003 roku, a więc jeszcze przed dniem 1 stycznia 2011 r., ale w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, wykluczającej ją z kręgu osób, które nabyły prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w okresie, kiedy istniała bowiem konieczność rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu realizacji prawa do emerytury przez jej wypłatę. Nie można zatem w tym przypadku zarzucić działaniu ustawodawcy naruszenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wskutek wprowadzenia instytucji zawieszenia wypłaty przyznanego i wypłacanego świadczenia.

Przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), obowiązujący w dacie nabycia przez wnioskodawczynię prawa do emerytury był przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04, stwierdził, że art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest zgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 30, art. 65 ust. 1, art. 70 ust. 5 i art. 73 Konstytucji.

Wnioskodawczyni podejmowała decyzję o przejściu na emeryturę, gdy obowiązywał wymóg rozwiązania umowy o pracę, jako warunek wypłaty przyznanego świadczenia.

Wstrzymanie wnioskodawczyni wypłaty emerytury z dniem 1 października 2011 r., ze względu na nierozwiązanie stosunku pracy, było zatem powrotem do unormowań obowiązujących w dniu nabycia przez nią prawa do emerytury i nie stanowiło naruszenia praw nabytych.

W tej sytuacji nie doszło do naruszenia wskazanych przez wnioskodawczynię w apelacji przepisów.

Sąd Okręgowy rozpoznając skargę o wznowienie postępowania prawidłowo uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt K 2/12 nie ma wpływu na treść wyroku objętego skargą, co powodować musiało jej oddalenie.

Z tych względów i na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.